

*„Profilaktyka jest spotkaniem z drugim człowiekiem,*

*w atmosferze życzliwości, empatii i zrozumienia.*

*Jest czasem poświęconym innym w celu*

*Przeciwdziałania niepożądanym zachowaniom.*

*Jest nadzieją na lepsze jutro”.*

## **SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI**

**Gimnazjum im. bł. E. Grzymały  
w Sadownem**

## **Spis treści**

- I. Wstęp.**
- II. Podstawa prawna.**
- III. Nowa podstawa programowa a program profilaktyczny.**
- IV. Cele Szkolnego Programu Profilaktyki.**
- V. Zadania Szkolnego Programu Profilaktyki.**
- VI. Zalecenia do Szkolnego Programu Profilaktyki.**
- VII. Diagnoza obszarów problemowych.**
- VIII. Problemy występujące w szkole.**
- IX. Metody i sposoby działania.**
- X. Osoby odpowiedzialne za realizację.**
- XI. Struktura i treści Szkolnego Programu Profilaktyki.**
- XII. Ewaluacja.**
- XIII. Przewidywane efekty działań profilaktycznych.**

## I. Wstęp

Profilaktyka rozumiana jest jako proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczania i likwidowania czynników niekorzystnych dla zdrowia i życia człowieka (wg Z.B. Gaś, 2001). Realizowana jest między innymi na gruncie szkolnym we współpracy ze środowiskiem lokalnym.

Szkoła jest miejscem działalności zadaniowej uczniów i może wyzwać trudności młodzieży związane z przyjmowaniem odpowiedzialności za siebie i innych. Jest miejscem intensywnego rozwoju w zakresie funkcjonowania interpersonalnego i społecznego w grupie rówieśniczej. Wypełnia znaczną część aktywnego życia młodzieży. Jest miejscem konfrontacji autorytetów i kształtowania się poczucia własnej wartości. Z perspektywy rodziców szkoła jest terenem weryfikacji oczekiwań związanych z własnym dzieckiem.

Działania profilaktyczne stanowią wyspecjalizowaną część działań wychowawczych zawartych w Szkolnym Programie Wychowawczym.

Treści Szkolnego Programu Profilaktyki wynikają ze Szkolnego Programu Nauczania. Szkolny Program Profilaktyki jest skorelowany z podstawowymi dokumentami wyznaczającymi zakres działań edukacyjno – dydaktyczno - wychowawczych.

Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą spójną całość i muszą uwzględniać wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. **Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela.**

Szkolny Program Profilaktyki Gimnazjum w Sadownem jest wynikiem diagnozy, w której uwzględniono potrzeby rozwojowe uczniów, wymagania rodziców oraz potrzeby wynikające ze specyfiki środowiska.

### 1. Poziomy działań profilaktycznych

**Profilaktyka uniwersalna** jest adresowana do wszystkich uczniów w określonym wieku, bez względu na stopień ryzyka wystąpienia zachowań problemowych lub zaburzeń psychicznych i dotyczy znanych, w znacznym stopniu rozpowszechnionych zagrożeń, np. przemocy, czy używania substancji psychoaktywnych. Na tym poziomie wykorzystywana jest ogólna wiedza na temat zachowań ryzykownych, czynników ryzyka i chroniących, danych epidemiologicznych (są to głównie wyniki badań naukowych, dotyczące między innymi palenia papierosów, picia alkoholu, informacje o wieku inicjacji). Celem ma być opóźnianie inicjacji, przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych. W dużej mierze działania profilaktyczne skupiają się na tworzeniu wspierającego, przyjaznego klimatu szkoły, który pozytywnie wpływa na zdrowie psychiczne i poczucie wartości, motywację do osiągnięć uczniów i nauczycieli. Pozwalają także na czynny udział rodziców w życiu szkoły.

**Profilaktyka selektywna** ukierunkowana na grupy zwiększonego ryzyka, wymaga dobrego rozpoznania w społeczności szkolnej grup uczniów zachowujących się ryzykownie lub znajdujących się w specyficznej sytuacji społecznej, rodzinnej. Informacje o uczniach szkoła gromadzi w toku codziennego procesu edukacji, szczególnie dotyczy to uczniów z deficytami poznawczymi, z rodzin dysfunkcyjnych itp. Dla dzieci i młodzieży znajdujących się w grupie podwyższonego ryzyka (np. z rodzin z problemem alkoholowym) organizowane są indywidualne lub grupowe działania profilaktyczne (terapia pedagogiczna, treningi umiejętności społecznych, socjoterapia).

### 2. Strategie i metody realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki

#### A. Strategie informacyjne

Celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru. U podstaw tej strategii leży przekonanie, że ludzie, zwłaszcza młodzi, zachowują się ryzykownie, ponieważ zbyt mało wiedzą o mechanizmach i następstwach takich zachowań. W związku z tym dostarczenie informacji o skutkach palenia tytoniu, picia alkoholu, odurzania się narkotykami ma spowodować zmianę postaw, a w końcu - nie podejmowanie zachowań ryzykownych.

Metody stosowane przy strategii informacyjnej to:

- Pogadanka,
- Spotkanie ze specjalistą,
- Projekcja filmu,
- Spektakl profilaktyczny.

## **B. Strategie edukacyjne**

Mają pomóc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia itp.).

U podstaw tych strategii leży przekonanie, że ludzie, nawet dysponujący odpowiednią wiedzą, podejmują zachowania ryzykowne z powodu braku wielu umiejętności niezbędnych w życiu społecznym. Te deficyty uniemożliwiają im budowanie głębszych, satysfakcjonujących związków z ludźmi, odnoszenie sukcesów, np. zawodowych. Szukają więc chemicznych, zastępczych sposobów radzenia sobie z trudnościami.

Metody stosowane przy tej strategii to:

- Drama,
- Burza mózgów,
- Dyskusja,
- Symulacja różnych sytuacji życiowych, np. rozwiązywanie konfliktu z kolegą,
- Gry i zabawy dydaktyczne,
- Praca w grupach,
- Metody pedagogiki zabawy.

## **C. Strategie działań alternatywnych**

Ich celem jest pomoc w zaspokojeniu ważnych potrzeb (np. sukcesu, przynależności) oraz osiąganie satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportową itp.). U podstaw tych strategii leży założenie, że wielu ludzi nie ma możliwości zrealizowania swej potrzeby aktywności, podniesienia samooceny poprzez osiąganie sukcesów, czy też rozwoju zainteresowań. Dotyczy to zwłaszcza dzieci i młodzieży zaniedbanej wychowawczo.

Metody stosowane przy tej strategii to:

- Koła zainteresowań,
- Spotkania hobbyistów,
- Zajęcia sportowo-rekreacyjne.

## **D. Strategie interwencyjne**

Celem tych działań jest pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu ich problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych. Interwencja obejmuje towarzyszenie ludziom w krytycznych momentach ich życia.

Metody stosowane przy tej strategii to:

- Interwencja w środowisku domowym ucznia,
- Interwencja w środowisku szkolnym ucznia,
- Pomoc psychologiczna, pedagogiczna,
- Terapia specjalistyczna indywidualna, grupowa – prowadzona przez specjalistę.

## II. Podstawa prawna

1. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r. ratyfikowana przez Polskę 30 września 1991r .
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.
3. Kodeks postępowania karnego z dnia 6 kwietnia 1997 r. Art. 304.
4. Kodeks postępowania cywilnego, Art. 572 (Dział II, rozdział 2).
5. Ustawy i rozporządzenia:
  - Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tekst jednolity - Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572; obowiązuje od 17 grudnia 2004 r.; z późn. zm. ).
  - Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473; z późn. zm.).
  - Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485; z późn. zm.: Dz. U. z 2006 r. Nr 7, poz. 47 i 48; Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469; Nr 120, poz. 826).
  - Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109; z późn. zm.).
  - Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jednolity - Dz.U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55; z późn. zm.: 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770; 1999 r. Nr 96, poz. 1107; 2003 r. Nr 229, poz. 2274).
  - Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 180 poz. 1108). Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. Nr 111, poz. 535; z późn. zm. - Dz.U. Nr 113, poz. 731 z 1997 r., Dz.U. Nr 141, poz. 1183 z 2005 r.).
  - Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. Nr 180, poz. 1493).
  - Rozporządzenie MENiS z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 46).
  - Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r., poz. 532).
  - Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26 , poz. 226).
  - Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletniego w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (Dz. U. z 2004 r. Nr 178, poz. 1833).
  - Rozporządzenie MENiS z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 19, poz. 167).
  - Rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2012r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół ( Dz. U. z 2012 r., poz.977).
  - **Rządowy Program na lata 2014 – 2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła.”**

### III. Nowa podstawa programowa a program profilaktyczny

Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

1. Szkolny zestaw programów nauczania, który obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego.
2. Program Wychowawczy Szkoły, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli.
3. Szkolny Program Profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz szkolny program profilaktyki tworzą spójną całość. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela.

W preambule do nowej podstawy programowej akcentuje się wyraźnie rolę szkoły w edukacji zdrowotnej, która realizowana jest przez nauczycieli wielu przedmiotów. Celem edukacji zdrowotnej jest kształtowanie u uczniów umiejętności dbania o zdrowie własne i innych ludzi, i tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.

Obecna podstawa programowa w III i IV etapie edukacyjnym jest zgodna z modelem zalecanym przez WHO, w którym to modelu wiodącym przedmiotem jest wychowanie fizyczne oraz wymagania dotyczące zdrowia włączone do wielu przedmiotów. Podkreśla się, że dotychczas zaniedbanym obszarem edukacji zdrowotnej były zagadnienia zdrowia psychospołecznego, w tym umiejętności życiowe (osobiste i społeczne), dlatego też obecnie rozszerza się edukację zdrowotną o te aspekty.

Istotą edukacji zdrowotnej i profilaktyki według nowej podstawy programowej jest nie tylko przekazywanie wiedzy, ale kształtowanie:

- właściwych postaw wobec zdrowia,
- umiejętności życiowych umożliwiających uczniom (teraz i w przyszłości) dokonywanie wyborów sprzyjających zdrowiu oraz podejmowaniu działań na rzecz zdrowia własnego, innych ludzi oraz tworzenia zdrowego środowiska.

Umiejętności życiowe (psychospołeczne) sprzyjają pozytywnym zachowaniom przystosowawczym, dzięki którym możemy sobie radzić z zadaniami i wyzwaniem codziennego życia.

Umiejętności uwzględnione w nowej podstawie programowej to:

- pozytywne myślenie, budowanie poczucia własnej wartości, wiary w siebie,
- podejmowanie decyzji,
- utrzymywanie dobrych relacji z innymi, dawanie i przyjmowanie wsparcia,
- rozwiązywanie problemów,
- gospodarowanie czasem,
- radzenie sobie z presją, krytyką, negatywnymi emocjami, stresem.

Ponadto szkoła kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak:

- uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość,
- szacunek dla innych ludzi,
- ciekawość poznawczą, kreatywność, przedsiębiorczość,
- kulturę osobistą, gotowość do uczestnictwa w kulturze,
- podejmowania inicjatyw, umiejętność pracy w zespole.

W rozwoju społecznym bardzo ważne jest kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji. Szkoła podejmuje odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji.

#### III a. Priorytetowe zadania do realizacji w 2014r., w ramach Rządowego Programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła.”

**Głównym celem tego programu jest zwiększenie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkołach i placówkach.**

**Cele szczegółowe to:** kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły i placówki, zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży, promowanie zdrowego stylu życia.

#### **IV. Cele Szkolnego Programu Profilaktyki**

Celem programu jest zwiększenie ilości i jakości oddziaływań profilaktycznych w szkole, w szczególności w zakresie ochrony zdrowia i redukcji antyspołecznych zachowań młodzieży.

1. Kształcenie postaw prozdrowotnych.
2. Promowanie zdrowego stylu życia, uświadomienie znaczenia czynnego wypoczynku.
3. Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań.
4. Wzmacnianie u uczniów postaw pożądanych społecznie i akceptowanych powszechnie zachowań.
5. Ograniczanie zachowań agresywnych wśród uczniów i wzmacnianie zachowań pozytywnych.
6. Stwarzanie warunków bezpiecznego rozwoju i funkcjonowania w szkole, i poza nią.
7. Naukę rozwiązywania konfliktów bez użycia siły.
8. Zapobieganie ryzyka wystąpienia uzależnień od środków psychoaktywnych wśród młodzieży, kształtowanie postawy asertywnej i odpowiedzialnych wyborów.
9. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze zmieniającą się rzeczywistością oraz niepokojami i trudnościami okresu dojrzewania.

#### **V. Zadania Szkolnego Programu Profilaktyki**

1. Doskonalenie kadry pedagogicznej pod kątem realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki.
2. Organizowanie przedsięwzięć wspierających uczniów w rozwoju psychospołecznym.
3. Dostarczenie uczniom wiedzy w zakresie ich odpowiedzialności za własne działania, umiejętności i zachowania.
4. Współpraca z samorządem szkolnym na rzecz wzmocnienia jego roli we współdecydowaniu o ważnych sprawach dotyczących młodzieży.
6. Współpraca szkoły z różnymi podmiotami w zakresie działań podejmowanych w sytuacjach kryzysowych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadownem, Komisariat Policji w Łochowie, Sąd Rejonowy Wydział III Rodzinny w Węgrowie, PPP w Węgrowie, PCPR – Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Węgrowie, Urząd Gminy w Sadownem, GOK w Sadownem, Muzeum Ziemi Sadowieńskiej, GKRPA w Sadownem, służba zdrowia, inne szkoły.
7. Włączenie uczniów i rodziców w akcje lokalne o charakterze profilaktycznym.

#### **VI. Zalecenia dla Szkolnego Programu Profilaktyki**

1. Organizowanie systematycznych działań informacyjno - edukacyjnych dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
2. Organizacja poradnictwa indywidualnego i rodzinnego na terenie szkoły.
3. Organizowanie spotkań wychowawczych z rodzicami (problemowych, tematycznych).
4. Organizowanie w szkole imprez tematycznych (konkursy, przedstawienia).
5. Stworzenie przyjaznej atmosfery (dobra komunikacja, pozytywne relacje pomiędzy nauczycielami i uczniami, udzielanie emocjonalnego wsparcia młodzieży, szczególnie w trudnych dla nich sytuacjach) sprzyjającej procesowi dydaktycznemu i wychowawczemu.
6. Stworzenie warunków do wchodzenia w sytuacje społeczne, ukazanie korzyści wynikających z przestrzegania zasad społecznych.
7. Konsekwentne stosowanie procedur szkolnych.
8. Pomoc uczniom mającym problemy w nauce.
9. Wczesne rozpoznawanie uczniów z grup ryzyka i kierowanie ich do pedagoga.
10. Kierowanie uczniów mających problemy (w porozumieniu z rodzicami) do instytucji udzielającej porad specjalistycznych.
11. Udostępnianie uczniom i rodzicom informacji o specjalistycznej pomocy poza szkołą.
12. Systematyczne wzbogacanie biblioteki szkolnej oraz biblioteki podręcznej pedagoga szkolnego w fachowe materiały i publikacje dotyczące profilaktyki.
13. Szkolenie kadry pedagogicznej w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych.

14. Współpraca z instytucjami uprawnionymi do pomocy w szkole w realizowaniu szkolnej profilaktyki.
15. Współpraca z instytucjami prowadzącymi działalność w zakresie poradnictwa i terapii.
16. Starania w celu zapewnienia uczniom alternatywnych możliwości spędzania wolnego czasu (oferta zajęć pozalekcyjnych, zajęcia rekreacyjno - sportowe, spotkania poetyckie, wycieczki).
17. Organizacja współpracy z instytucjami prowadzącymi różnego rodzaju zajęcia o charakterze profilaktycznym na rzecz możliwości uczestniczenia uczniów szkoły – (św. socjoterapeutyczna) .
18. Promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie umiejętności samodzielnego dokonywania właściwych wyborów zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi.
19. Włączenie się samorządu uczniowskiego do konkretnych działań (uczniowie mają prawo zgłaszania własnych pomysłów i inicjatyw, a także poczucia odpowiedzialności za to, co dzieje się w ich środowisku).

## **VII. Diagnoza obszarów problemowych.**

Tworzenie Szkolnego Programu Profilaktyki wymaga określenia obszarów problemowych i dostosowania do nich konkretnych, zaplanowanych działań.

Podstawowym celem badań było zebranie informacji dotyczących występowania i rozmiarów takich zjawisk jak: używanie substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, papierosy i in.), agresja i przemoc wśród młodzieży, trudności szkolne, brak troski o własne zdrowie.

W badaniach prowadzonych w środowisku uczniów posługiwano się ankietami opracowanymi przez pedagoga na użytek szkolny. Uczniowie odpowiadając na pytania zawarte w ankietach przekazywali informacje dotyczące:

- ich kontaktów z alkoholem, papierosami, narkotykami,
- przyczyn i objawów zachowań agresywnych,
- skali zjawiska przemocy w szkole,
- sposobów spędzania wolnego czasu,
- atmosfery w szkole.

Inna dokumentacja wykorzystana w konstruowaniu Szkolnego Programu Profilaktyki to:

- dokumentacja dotycząca interwencji wychowawczych, dziennik pedagoga szkolnego, wpisy do dzienników zajęć lekcyjnych, ewidencja kontaktów z rodzicami,
- dokumentacja osiągnięć szkolnych uczniów,
- dokumentacja frekwencji uczniów na zajęciach,
- dokumentacja wpisów do zeszytów wychowawców klas.

Na podstawie obserwacji środowiska szkolnego i przeprowadzonej diagnozy dokonano identyfikacji niepokojących objawów w dwóch grupach:

1. Naruszenia dyscypliny szkolnej - absencja szkolna, wagary, spóźnienia, łamanie regulaminu szkoły
2. Patologii w środowisku uczniowskim - używanie alkoholu i innych środków odurzających, palenie papierosów, przemoc rówieśnicza.



| IDENTYFIKACJA<br>NIEPOKOJĄCYCH OBJAWÓW                                                                                                                                                                                                                                                                                          | PROBLEMY SZKOLNE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Wskaźniki naruszania dyscypliny szkolnej</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Niska frekwencja uczniów.</li> <li>- Wagary.</li> <li>- Spóźnienia.</li> <li>- Opuszczanie pojedynczych lekcji.</li> <li>- Nie przestrzeganie norm postępowania w stosunku do kolegów, nauczycieli i pracowników szkoły.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Łamanie dyscypliny szkolnej.</li> <li>- Ucieczka przed odpowiedzialnością.</li> <li>- Lęk przed szkołą, oceną, nauczycielem.</li> <li>- Brak zainteresowania ze strony rodziców.</li> <li>- Zaznaczenie swojej odrębności.</li> <li>- Zachowania demonstracyjne (kto jest ważny).</li> <li>- Rozładowanie złości.</li> <li>- Manifestacja opozycji wobec autorytetów, norm i wartości ogólnie akceptowanych.</li> </ul> |
| <b>2. Wskaźniki patologii w środowisku szkolnym</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zazywanie środków odurzających - narkotyki, alkohol.</li> <li>- Palenie papierosów przez uczniów.</li> <li>- Różne formy agresji i przemocy w szkole.</li> <li>- Niska kultura słowa.</li> </ul>                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Wchodzenie w zachowania ryzykowne.</li> <li>- Demonstracja zachowań pozwalających na pozorne osiągnięcie wyższej pozycji społecznej lub wyższego poziomu rozwoju.</li> <li>- Niemożność spełnienia oczekiwań osób znaczących.</li> <li>- Presja rówieśnicza.</li> <li>- Identyfikacja z dysfunkcyjną grupą młodzieżową (preferowanie określonych negatywnych zachowań oraz negatywnego systemu wartości).</li> </ul>    |

### VIII. Problemy występujące w szkole.

Na podstawie analizy niepokojących objawów dokonano werbalizacji problemów występujących w szkole - wyznaczono obszary problemowe:

1. Problem wagarów i niskiej frekwencji uczniów.
2. Nie przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, łamanie obowiązujących w szkole regulaminów.
3. Problem uzależnień.
4. Problem przemocy i agresji.
5. Niska kultura języka w szkole.
6. Brak wiedzy na temat bezpieczeństwa i zdrowego stylu życia.

Ważnym zadaniem zespołu opracowującego Szkolny Program Profilaktyki było określenie czynników ryzyka i czynników chroniących oraz sformułowanie działań osłabiających i wzmacniających te czynniki.

| <b>Czynniki ryzyka wspólne dla zachowań problemowych</b>                                                                                                                                                                                                                  | <b>Czynniki chroniące wspólne dla zachowań problemowych</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Związane z sytuacją rodzinną</b>                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Niewłaściwe postawy rodzicielskie.</li> <li>- Niewłaściwa pozycja dziecka w rodzinie.</li> <li>- Nieprawidłowa atmosfera życia w rodzinie.</li> <li>- Konflikty rodzinne.</li> <li>- Niski status materialny rodziny.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Postawa akceptacji i miłości.</li> <li>- Atmosfera życzliwości i wzajemnego poszanowania.</li> <li>- Stawianie wymagań adekwatnych do możliwości dziecka.</li> <li>- Autentyczny kontakt z dzieckiem, wrażliwość na jego potrzeby.</li> <li>- Prawidłowa pozycja dziecka w rodzinie.</li> </ul>                                                        |
| <b>Związane z sytuacją szkolną</b>                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Trudności w nauce.</li> <li>- Niska motywacja do nauki.</li> <li>- Specyficzne trudności związane z deficytami rozwojowymi.</li> <li>- Niewystarczająca pomoc w nauce.</li> </ul>                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sukcesy szkolne.</li> <li>- Zainteresowanie nauką.</li> <li>- Przekonanie o zależności między nauką, a możliwością osiągania sukcesów życiowych.</li> <li>- Wspierające i motywujące ocenianie.</li> <li>- Atmosfera szkolna motywująca do nauki.</li> <li>- Aktywność poznawcza uczniów.</li> <li>- Indywidualizacja działań edukacyjnych.</li> </ul> |
| <b>Związane z grupą rówieśniczą</b>                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ograniczone doświadczenia społeczne.</li> <li>- Brak umiejętności społecznych (empatia, komunikacja).</li> </ul>                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Konstrukttywne i bogate doświadczenia społeczne i poznawcze.</li> <li>- Dobrze rozwinięte umiejętności funkcjonowania społecznego.</li> <li>- Przynależność do grupy o pozytywnym charakterze.</li> </ul>                                                                                                                                              |

| Czynniki osobowościowe                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Problemy emocjonalne.</li> <li>- Niskie poczucie własnej wartości.</li> <li>- Niesprecyzowane cele życiowe.</li> <li>- Brak umiejętności radzenia sobie z problemami.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dostrzeganie własnych możliwości mimo ograniczeń.</li> <li>- Ciekawość poznawcza.</li> <li>- Zdolności i zainteresowania.</li> <li>- Umiejętność prawidłowego komunikowania się.</li> <li>- Umiejętność autoprezentacji.</li> </ul> |

## IX. Metody i sposoby działania

1. Lekcje dydaktyczne uwzględniające problematykę profilaktyczną.
2. Godziny wychowawcze, podczas których odbywają się:
  - spotkania ze specjalistami,
  - pogadanki,
3. Prelekcje dla nauczycieli, rodziców, uczniów wygłaszane przez osoby kompetentne w zakresie profilaktyki.
4. Warsztaty poznawcze i doskonalące dla nauczycieli i zainteresowanych rodziców.
5. Indywidualne rozmowy z uczniami.
6. Spotkania i rozmowy z rodzicami.
7. Współpraca z instytucjami prowadzącymi działalność w zakresie profilaktyki, poradnictwa, interwencji i terapii.
8. Projekcje filmów o tematyce profilaktycznej.
10. Zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne:
  - kółka zainteresowań,
  - wycieczki przedmiotowe, tematyczne, rekreacyjne i turystyczne.
  - gry i zabawy,
11. Wydarzenia szkolne o charakterze wychowawczo - profilaktycznym:
  - konkursy (wiedzy o uzależnieniach, biologiczny, ekologiczny),
  - ogniska i spotkania integracyjne,
  - imprezy sportowe,
  - festyny,
  - spotkania hobbystów,
  - przedstawienia teatralne,
  - uroczystości szkolne,
  - pozostałe imprezy o charakterze wychowawczo - profilaktycznym (wg harmonogramu imprez ogólnoszkolnych).

## **X. Osoby odpowiedzialne za realizację**

Realizatorami programu oddziaływań profilaktycznych w naszej szkole są wszyscy pracownicy wykonujący zadania zgodne ze swoimi kompetencjami. Rolą dyrektora szkoły jest kierowanie zespołem realizatorów programu w fazie planowania działań, ich realizacji, a także udzielanie im wsparcia. Pierwszoplanową rolę w realizacji programu odgrywają wychowawcy klas włączający zadania profilaktyczne do działań wychowawczych w pracy z klasą. Wsparcia w tej działalności udzielają im nauczyciele i pedagog szkolny. W działania profilaktyczne zaangażowani są również rodzice. Uczestniczą oni przede wszystkim w procesie planowania, realizacji i ewaluacji podejmowanych działań.

### **Zadania wychowawcy klasy w tworzeniu i realizacji programu profilaktycznego.**

1. Podstawowym zadaniem wychowawcy jest diagnozowanie sytuacji wychowawczej prowadzonej klasy poprzez:
  - poznanie struktury zespołu, panujących relacji, ról pełnionych przez uczniów, poziomu otwartości i akceptacji w grupie,
  - obserwację uczniów,
  - systematyczną współpracę z innymi nauczycielami oraz pedagogiem w celu rozpoznawania problemów,
  - poznanie środowiska rodzinnego uczniów i tkwiących w nim zagrożeń rozwojowych.
2. Proponowanie i wdrażanie spójnego programu działań wychowawczo-profilaktycznych wynikającego z potrzeb zespołu, osobistych kompetencji, zasobów szkoły.
3. Rozpoznawanie indywidualnych problemów ucznia i podejmowanie prób ich rozwiązywania.
4. Budowanie prawidłowych relacji z uczniami opartych na wzajemnym szacunku i zrozumieniu.
5. Włączanie do realizacji programu innych nauczycieli.
6. Inicjowanie kontaktów uczniów i ich rodziców z pedagogiem szkolnym.
7. Dokonywanie systematycznej oceny skuteczności prowadzonych przez siebie działań, modyfikowanie ich i dostosowywanie do potrzeb rozwojowych uczniów.
8. Doskonalenie umiejętności zawodowych w obszarze działań wychowawczo-profilaktycznych.

### **Zadania pedagoga szkolnego w tworzeniu i realizacji programu profilaktycznego.**

1. Przeprowadzenie diagnozy problemów wychowawczych szkoły.
2. Koordynacja pracy zespołu opracowującego w porozumieniu z rodzicami Szkolny Program Profilaktyki.
3. Monitorowanie przebiegu Szkolnego Programu Profilaktyki.
4. Dokonywanie wraz z zespołem okresowej ewaluacji programu.
5. Włączenie się do realizacji zadań Szkolnego Programu Profilaktyki.
6. Współpraca z różnymi instytucjami zajmującymi się udzielaniem pomocy rodzinie i dziecku.
7. Systematyczna współpraca z wychowawcami klas i nauczycielami, udzielanie im wsparcia w planowaniu i realizacji zadań profilaktyczno - wychowawczych.
8. Prowadzenie szkoleń dla nauczycieli dotyczących realizacji zadań szkolnej profilaktyki.
9. Uczestnictwo w szkoleniach doskonalących umiejętności pracy wychowawczej i profilaktycznej.
10. Diagnozowanie sytuacji wychowawczych w celu wspierania rozwoju ucznia, określenie odpowiednich form pomocy.
11. Udzielanie pomocy wychowawcom klas i nauczycielom w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb uczniów oraz analizowaniu niepowodzeń szkolnych.
12. Wspieranie uczniów mających problemy szkolne i rodzinne.
13. Wspieranie uczniów z wybitnymi uzdolnieniami.
14. Współdziałanie z instytucjami i organizacjami w środowisku (w szczególności z poradnią psychologiczno - pedagogiczną), zainteresowanymi problemami opieki i wychowania.
15. Dokonywanie wraz z zespołem okresowej ewaluacji programu.

**Zadania nauczycieli w tworzeniu i realizacji programu profilaktycznego.**

1. Uczestnictwo w diagnozie i planowaniu oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych.
2. Okresowa analiza oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych.
3. Realizacja zadań profilaktyczno-wychowawczych poprzez włączanie do swojego programu nauczania treści o charakterze profilaktycznym, stałe reagowanie na pojawiające się zagrożenia.
4. Systematyczna współpraca z wychowawcami klas i udzielanie im wsparcia w planowaniu i realizacji działań profilaktyczno-wychowawczych.
5. Doskonalenie umiejętności zawodowych w obszarze działań profilaktyczno-wychowawczych.

**Zadania rodziców w tworzeniu i realizacji programu profilaktycznego.**

1. Uczestnictwo w diagnozie potrzeb wychowanków w zakresie profilaktyki.
2. Udział w pracach zespołu opracowującego Szkolny Program Profilaktyki.
3. Systematyczna praca z wychowawcą klasy w zakresie zaspakajania potrzeb swoich dzieci.
4. W miarę możliwości włączanie się do realizacji niektórych zadań programu.
5. W sytuacji poważnych zagrożeń rozwojowych swoich dzieci korzystanie z pomocy pedagoga oraz szukanie wsparcia w specjalistycznych placówkach.

**XI. Struktura i treści Szkolnego Programu Profilaktyki****Działania skierowane do rodziców:**

1. Zapoznanie ze Statutem Szkoły (w tym z WSO), Programem Wychowawczym, Szkolnym Programem Profilaktyki, regulaminami organizacyjnymi.
2. Informowanie rodziców o pracach szkoły.
3. Organizowanie „Dni Otwartych” Szkoły.
4. Informowanie rodziców przez nauczycieli o wynikach w nauce i zachowaniu uczniów podczas zajęć lekcyjnych.
5. Indywidualne spotkania z wychowawcą, pedagogiem.
6. Pisma informujące o wynikach w nauce.
7. Informowanie rodziców przez wychowawców, pedagoga szkolnego o funkcjonowaniu dziecka w szkole.
8. Pedagogizacja rodziców w czasie zebrań i spotkań indywidualnych.
9. Angażowanie rodziców do sprawowania opieki w czasie uroczystości szkolnych, wycieczek.
10. Budowanie dobrej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników działań wychowawczych i profilaktycznych.

**Działania skierowane do nauczycieli:**

1. Propagowanie kursów i szkoleń.
2. Spotkania ze specjalistami zajmującymi się tematyką uzależnień i profilaktyki.
3. Propagowanie literatury dotyczącej profilaktyki uzależnień.
4. Pozyskiwanie i udostępnianie w bibliotece szkolnej materiałów dotyczących profilaktyki uzależnień.
5. Prenumerata czasopism o tematyce profilaktycznej z możliwością wypożyczenia u pedagoga szkolnego i biblioteki szkolnej.

**Działania skierowane do uczniów w wybranych obszarach problemowych:**

**Obszar: Wagary i niska frekwencja uczniów**

| <b>Działania</b>                                                                                                       | <b>Kto podejmuje działania?</b>               | <b>Kiedy?</b>                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| - Stała kontrola frekwencji na wszystkich zajęciach.                                                                   | Wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi          | Przez cały rok szkolny, klasy pierwsze, drugie, trzecie                |
| - Zapoznanie uczniów z Procedurami Realizacji Obowiązku Szkolnego w gimnazjum.                                         | Wychowawcy                                    | Początek roku szkolnego, klasy pierwsze, drugie, trzecie               |
| - Zawiadamianie rodziców o kolejnych nieobecnościach dziecka w szkole (podczas wywiadówek, telefoniczne lub listowne). | Wychowawcy, pedagog                           | Przez cały rok szkolny, klasy pierwsze, drugie, trzecie                |
| - Rodzic telefonicznie informuje wychowawcę o dłuższej nieobecności dziecka w szkole.                                  | Wychowawcy                                    | Przez cały rok szkolny, klasy pierwsze, drugie, trzecie                |
| - Monitorowanie uczęszczania na zajęcia uczniów którzy, mają problemy z realizacją obowiązku szkolnego.                | Wychowawcy, pedagog                           | Przez cały rok szkolny, klasy pierwsze, drugie, trzecie                |
| - Przestrzeganie regulaminu ustalania oceny zachowania.                                                                | Wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, pedagog | Koniec pierwszego i drugiego semestru, klasy pierwsze, drugie, trzecie |
| - Premiowanie uczniów za bardzo dobrą frekwencję.                                                                      | Wychowawcy, dyrekcja                          | Koniec pierwszego i drugiego semestru, klasy pierwsze, drugie, trzecie |
| - Wpisywanie punktów ujemnych za ucieczki z lekcji i opuszczanie pojedynczych zajęć.                                   | Wychowawcy                                    | W miarę potrzeb, przez cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie       |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Profilaktyczne rozmowy z uczniami i na temat konsekwencji wagarów.</li> <li>- Przeprowadzenie zajęć wychowawczych metodą dramy „Dlaczego chodzimy na wagary?”</li> <li>- Punkty dodatnie za bardzo dobrą frekwencję: nagroda za 100% frekwencję na zakończenie roku szkolnego.</li> <li>- Zawieranie z uczniami kontraktów i systematyczne monitorowanie ich efektów.</li> <li>- Rozmowy z rodzicami na temat konsekwencji wagarów.</li> <li>- Pomoc koleżeńska w nauce uczniom mającym trudności.</li> <li>- Wysyłanie upomnień do rodziców uczniów nie realizujących we właściwy sposób obowiązku szkolnego.</li> <li>- Wizyty domowe, rozmowy z rodzicami, z dzieckiem mające na celu spowodowanie regularnego uczęszczania do szkoły oraz uświadomienie konsekwencji wagarowania</li> </ul> | <p>Wychowawcy, pedagog</p> <p>Pedagog, wychowawcy</p> <p>Dyrekcja</p> <p>Wychowawcy, pedagog</p> <p>Wychowawca, pedagog</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele świetlicy</p> <p>Dyrekcja, pedagog, wychowawca</p> <p>Wychowawcy, pedagog</p> | <p>W miarę potrzeb, przez cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>W miarę potrzeb, przez cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Koniec roku szkolnego, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>W miarę potrzeb, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>W miarę potrzeb, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>W miarę potrzeb, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>W miarę potrzeb, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>W miarę potrzeb, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Obszar: Nieprzestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, łamanie obowiązujących w szkole regulaminów**

| Działania                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Kto podejmuje działania?                                                                                                                                                                   | Kiedy?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Stała kontrola zachowań pozytywnych i negatywnych uczniów - analiza wpisów do zeszytów wychowawców klas.</li> <li>- Przypomnienie i przestrzeganie wewnątrzszkolnych aktów prawnych.</li> <li>- Pilnowanie, aby wszelkie ustalone uregulowania prawne w gimnazjum były przestrzegane.</li> <li>- Organizowanie szkolnych dyżurów nauczycielskich w czasie przerw międzylekcyjnych oraz na stołówce szkolnej.</li> <li>- Zapoznanie uczniów z ważnymi dokumentami opisującymi prawa dziecka i człowieka.</li> <li>- Propagowanie zasad Savoir-vivre.</li> <li>- Pogadanki dla uczniów nt. konsekwencji nieprzestrzegania norm i zasad współżycia społecznego i łamania obowiązującego w szkole regulaminu.</li> </ul> | <p>Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Wszyscy pracownicy szkoły</p> <p>Wszyscy nauczyciele</p> <p>Wychowawcy, pedagog,</p> <p>Wszyscy pracownicy gimnazjum</p> <p>Wychowawcy, pedagog</p> | <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Pierwszy semestr roku szkolnego, klasy pierwsze</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Cały rok, w miarę potrzeb, klasy pierwsze drugie, trzecie</p> |



## Obszar: Problem uzależnień

| Działania                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Kto podejmuje działania?                         | Kiedy?                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Pogadanki , prelekcje problemowe i tematyczne: <ul style="list-style-type: none"> <li>□ Wpływ środków odurzających na rozwój psychofizyczny dziecka.</li> <li>□ Jak radzić sobie z zachętami rówieśników?</li> <li>□ Alkoholizm - czyli uzależnienie od alkoholu.</li> <li>□ Narkomania - czyli uzależnienie od narkotyków.</li> </ul> </li> </ul> | <p>Pedagog,<br/>zaproszeni specjaliści</p>       | cały rok, klasy pierwsze, drugie i trzecie           |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Teatr profilaktyczny - uczestnictwo młodzieży w spektaklach teatralnych o charakterze profilaktycznym organizowanych w szkole i poza nią.</li> </ul>                                                                                                                                                                                               | Opiekun koła teatralnego, pedagog, wychowawcy    | Cały rok, klasy pierwsze, drugie i trzecie           |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Gazetki ściennie informujące o szkodliwości substancji zmieniających świadomość.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                        | Pedagog                                          | W miarę możliwości, klasy pierwsze, drugie i trzecie |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Realizacja programu: „Zachowaj trzeźwy umysł”.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Pedagog                                          | Podczas Gminnego dnia dziecka, cała społ. szkolna    |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Rozmowy indywidualne z uczniami.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Pedagog, wychowawcy                              | W miarę potrzeb, klasy pierwsze, drugie, trzecie     |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Promocja zdrowego stylu życia przy okazji realizacji odpowiednich treści programowych na zajęciach wych.fiz., biologii, wdż, godzin wychowawczych.</li> </ul>                                                                                                                                                                                      | Nauczyciele biologii, wych.fiz., wdż, wychowawcy | Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie            |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><input type="checkbox"/> konkurs na najciekawszy plakat mówiący o uzależnieniach, promujący zdrowy tryb życia</p> <p>- Zapoznanie i przypomnienie procedur postępowania nauczycieli w sytuacjach gdy młodzież posiada, używa, jest pod wpływem substancji psychoaktywnych lub gdy zachodzi takie podejrzenie.</p> <p>- Diagnoza środowiska szkolnego pod kątem problematyki uzależnień.</p> <p>- Zajęcia nt aktywnej obrony własnego zdania wobec środków uzależniających poprzez sztukę odmawiania, wzajemne wspieranie, werbalizację potrzeb.</p> <p>- Prelekcje nt społecznych i zdrowotnych skutków uzależnień, zwalczanie mitów na ich temat.</p> <p>- Zajęcia na temat stresu dla uczniów-poznajanie sposobów radzenia sobie ze stresem w trudnych sytuacjach</p> <p>- Ćwiczenia w małych grupach kształtujące:</p> <p><input type="checkbox"/> poczucie własnej wartości,</p> <p><input type="checkbox"/> szacunek dla siebie i innych ludzi,</p> <p><input type="checkbox"/> kulturę osobistą.</p> | <p>Nauczyciel plastyki, pedagog</p> <p>Dyrektor, Pedagog</p> <p>Pedagog</p> <p>Nauczyciele j. polskiego, plastyki, świetlicy, wdż pedagog, wychowawcy</p> <p>Wychowawcy, pedagog</p> <p>Pedagog</p> <p>Pedagog, nauczyciele świetlicy, wdż, wychowawcy</p> | <p>Drugi semestr roku szkolnego, klasy pierwsze klasy drugie, trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Początek semestru, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|



|                                                                                                                                                        |                                                   |                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| - Ukazanie mechanizmów oddziaływania mediów na młodych ludzi np.: manipulacja w reklamach - mini wykład.                                               | Pedagog, bibliotekarz, nauczyciele jęz. polskiego | Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie  |
| - Uświadomienie ujemnego wpływu przekazu audiowizualnego (bierny odbiór, narzucanie poglądów i gustów estetycznych, deprawacja moralna) - mini wykład. | Pedagog, bibliotekarz, nauczyciele jęz. polskiego | Cały rok. Klasy pierwsze, drugie i trzecie |

#### Dotyczy: Problemu przemocy i agresji

| Działania                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Kto podejmuje działania?                                              | Kiedy?                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| - Uczestnictwo w Ogólnopolskim Programie „Szkoła bez przemocy”.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy, nauczyciele świetlicy, pedagog, | Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie |
| - Zorganizowanie Dnia bez przemocy.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Wychowawcy, nauczyciele świetlicy, samorząd uczniowski, pedagog       | Drugi semestr, cała szkoła                |
| - Strategie pracy ze złością - zajęcia: <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> nauka radzenia sobie z własnym uczuciem złości,</li> <li><input type="checkbox"/> nauka umiejętności rozwiązywania problemów,</li> <li><input type="checkbox"/> trening zachowań prospołecznych (empatia),</li> <li><input type="checkbox"/> nauka umiejętności radzenia sobie z cudzą agresją.</li> </ul> | Pedagog                                                               | Cały rok, klasy pierwsze                  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                     |                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Przeprowadzenie spotkań z policjantem, przedstawicielem sądu dla uczniów mające na celu uświadomienie problemu odpowiedzialności karnej nieletnich.</li> </ul>                                                                                                                                                                      | Dyrekcja, pedagog,                                                  | Cały rok, cała społeczność szkolna                                |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Prowadzenie działań informacyjno - profilaktycznych: <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> zorganizowanie wystawy książek na temat agresji,</li> <li><input type="checkbox"/> wykonanie gazetki informacyjnej dotyczącej instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie i agresją.</li> </ul> </li> </ul> | Wychowawcy, nauczyciele świetlicy, bibliotekarz samorząd uczniowski | Drugi semestr, cała szkoła                                        |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Podjęcie starań w kierunku tworzenia alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez młodzież.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                         | Dyrekcja, nauczyciele przedmiotowi, pedagog,                        | Początek i koniec roku szkolnego, klasy pierwsze, drugie, trzecie |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dyskusja w klasach na temat agresji słownej i fizycznej.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                 | Wychowawcy                                                          | Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie                         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zapoznanie uczniów z alternatywnymi zachowaniami wobec agresji.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                          | Pedagog,                                                            | W miarę potrzeb, klasy pierwsze, drugie, trzecie                  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Działania interwencyjne w postaci spotkań indywidualnych ze sprawcami/ofiarami przemocy i/lub spotkań o charakterze zajęć warsztatowych w klasach.</li> </ul>                                                                                                                                                                       | Wychowawcy, pedagog                                                 | Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie                         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Konsekwentne systematyczne reagowanie na każdy przejaw agresji i przemocy.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                               | Wszyscy pracownicy gimnazjum                                        | Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie                         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zawieranie kontraktów z uczniami oraz ścisłe ich monitorowanie.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                          | Wychowawcy, pedagog                                                 | Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie                         |

|                                                                                                                               |                                                                      |                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| - Trening umiejętności negocjowania i rozwiązywania konfliktów uczeń - uczeń, uczeń - nauczyciel                              | Pedagog                                                              | Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie |
| - Przestrzeganie procedur postępowania w razie wystąpienia różnych form agresji i przemocy - stosowanie uzgodnień statutowych | Wychowawcy, pedagog, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciele świetlicy | Cały rok, klasy pierwsze, drugie trzecie  |
| - Zapoznanie uczniów z procedurami interwencji nauczyciela w sytuacji przemocy.                                               | Wychowawcy                                                           | Wrzesień, klasy pierwsze                  |
| - Natychmiastowe reagowanie na sytuacje problemowej- informowanie rodziców, policji.                                          | Wszyscy pracownicy gimnazjum                                         | Cały rok, klasy pierwsze, drugie trzecie  |
| - Przeciwdziałanie mobbingowi.                                                                                                | Wszyscy pracownicy gimnazjum                                         | Cały rok, klasy pierwsze, drugie trzecie  |

### Dotyczy: Niskiej kultury słowa

| Działania                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Kto podejmuje działania?                                                                                                                                                                                                                                                                 | Kiedy?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Przeprowadzenie cyklu lekcji wychowawczych „ABC dobrego wychowania”.</li> <li>- Przeprowadzenie zajęć dotyczących agresji słownej.</li> <li>- Przeprowadzenie lekcji z zakresu kultury języka: <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> kultura osobista człowieka a jego sposób wypowiadania się.</li> <li><input type="checkbox"/> co to jest kultura języka?</li> <li><input type="checkbox"/> poprawność językowa (norma językowa, zwyczaj językowy, zgodność z systemem językowym, czystość języka).</li> </ul> </li> <li>- Dbłość o kulturę żywego słowa –organizowanie spotkań z pisarzami, organizowanie wieczorków literackich).</li> <li>- Zapoznanie i przypomnienie uczniom regulaminu wystawiania oceny zachowania ze szczególnym podkreśleniem wpływu wulgarnego zachowania się i niskiej kultury słowa.</li> </ul> | <p>Wychowawcy, pedagog, nauczyciele świetlicy, bibliotekarz</p> <p>Wychowawcy, pedagog</p> <p>Nauczyciele poloniści, bibliotekarz</p> <p>Nauczyciele poloniści, bibliotekarz</p> <p>Nauczyciele poloniści, bibliotekarz</p> <p>Nauczyciele poloniści, bibliotekarz</p> <p>Wychowawcy</p> | <p>Pierwszy semestr, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie i trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie i trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie i trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Początek i koniec pierwszego i drugiego semestru roku szkolnego, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dezaprobata nieestosownego zachowania i nieodpowiedniego słownictwa zarówno w szkole jak i poza nią. Dbanie o kulturę języka na co dzień (proszę, dziękuję, przepraszam, dzień dobry, do widzenia).</li> <li>- Organizowanie imprez szkolnych (pokazanie różnych możliwości kulturalnej zabawy, odpowiedniego zachowania, stosownego stroju).</li> <li>- Organizowanie wyjazdów do teatru, kina i na wystawy (uczenie umiejętności zachowania się stosownie do okoliczności i sytuacji)</li> </ul> | <p>Wszyscy pracownicy gimnazjum</p> <p>Wychowawcy, opiekun samorządu uczniowskiego, nauczyciele świetlicy</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi</p> | <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>W miarę potrzeb, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>W miarę potrzeb, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Dotyczy: Braku wiedzy na temat bezpieczeństwa i zdrowego stylu życia**

| <b>Działania</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>Kto podejmuje działania?</b>                                                                                                                                           | <b>Kiedy?</b>                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Co to jest zdrowie? Zdrowie jako wartość dla człowieka i społeczeństwa -pogadanka.</li> <li>- Czynniki warunkujące zdrowie. Koncepcje i cele promocji zdrowia - prelekcja</li> <li>- Styl życia i jego związek ze zdrowiem i chorobą - pogadanka.</li> </ul> | <p>Nauczyciele biologii, wychowania fizycznego, wychowawcy</p> <p>Nauczyciel biologii, pielęgniarka szkolna</p> <p>Nauczyciel biologii, nauczyciele w-f, pielęgniarka</p> | <p>Początek roku szkolnego, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie i trzecie</p> <p>Cały rok, klasy trzecie</p> |



|                                                                                                                                          |                                                                           |                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| - Wpływ zanieczyszczeń na zdrowie człowieka – film, zajęcia                                                                              | Nauczyciel biologii,<br>nauczyciel chemii,<br>nauczyciele w-f             | Cały rok, klasy drugie                    |
| - Praca i wypoczynek. Aktywność ruchowa, zabawa i poczucie humoru a zdrowie. Bezpieczeństwo i higiena pracy oraz wypoczynku - pogadanki. | Nauczyciele w-f,<br>Wychowawcy, pedagog                                   | Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie |
| - Zasady racjonalnego żywienia w różnych okresach życia - zajęcia.                                                                       | Nauczyciel biologii,<br>pielęgniarka szkolna,<br>pedagog                  | Pierwszy semestr, klasy pierwsze, drugie  |
| - Skutki niewłaściwego odżywiania się (bulimia, anoreksja) - film.                                                                       | Nauczyciel biologii,<br>pedagog                                           | Pierwszy semestr ,klasy pierwsze, drugie  |
| - Korzystanie z pomocy medycznej, psychologicznej i innych form wsparcia. Znaczenie profilaktycznych badań medycznych - mini wykłady.    | Wychowawcy, pedagog                                                       | Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie |
| - Rodzaje substancji psychoaktywnych i ich wpływ na organizm, psychikę oraz rozwój społeczny i duchowy człowieka – prelekcje, filmy.     | Pielęgniarka szkolna,<br>nauczyciel biologii,<br>nauczyciele w-f, pedagog | Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie |

|                                                                                                                                      |                                                                                 |                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| - Zajęcia nt komunikacji (sztuka negocjacji i prowadzenia rozmów).                                                                   | Pedagog,<br>Wychowawcy, doradcy zawodowi                                        | Cały rok, klasy trzecie                                  |
| - Wzbogacenie wiedzy na tematy związane z higieną pracy i nauki, higieną psychiczną i osobistą - prelekcje.                          | Wychowawcy, pedagog, nauczyciele - doradcy zawodowi                             | Cały rok, klasy trzecie                                  |
| - Uczenie umiejętnego zachowania się w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu (pierwsza pomoc przedmedyczna) - zajęcia.            | Pielęgniarka szkolna, nauczyciele wychowania fiz. nauczyciel edukacji dla bezp. | Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie                |
| - Wpływ hałasu na zdrowie człowieka - pogadanka.                                                                                     | Nauczyciel fizyki, nauczyciele w-f                                              | Drugi semestr, klasy pierwsze                            |
| - Pogadanki dotyczące higieny osobistej.                                                                                             | Pielęgniarka szkolna, nauczyciel wdż                                            | Początek roku szkolnego, klasy pierwsze, drugie, trzecie |
| - Przygotowanie młodzieży do odpowiedzialnego pełnienia ról społecznych, w tym związanych z płcią - pogadanka.                       | Pielęgniarka szkolna, nauczyciel biologii, wdż                                  | Początek roku szk., klasy pierwsze, drugie, trzecie      |
| - Zapoznanie z poradnikiem na temat zasad żywienia gimnazjalisty                                                                     | Nauczyciel biologii, Wychowawcy, pedagog                                        | Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie                |
| - Przygotowanie uczniów i rodziców do zapobiegania grypie sezonowej i właściwego reagowania w przypadku jej wystąpienia - pogadanka. | Pielęgniarka szkolna                                                            | Jesień-wiosna, klasy pierwsze, drugie, trzecie           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Udział uczniów w akcji zbiórki i segregacji surowców wtórnych.</li> <li>- Uczenie aktywnych postaw życiowych, szacunku, tolerancji wobec człowieka starszego, chorego, niepełnosprawnego – pogadanki.</li> <li>- Organizowanie zajęć na temat zdrowia, higieny osobistej i problemów związanych z okresem dojrzewania dziewcząt i chłopców</li> <li>- Pogadanki nt wczesnej inicjacji seksualnej młodzieży oraz przedstawienie jej skutków.</li> <li>- Wpływ kultury masowej na dojrzewanie dziewcząt i chłopców -pogadanka, film.</li> <li>- Zapoznanie uczniów z zasadami BRD.</li> <li>- Pogadanki i zaj. dot. bezpieczeństwa w sieci.</li> </ul> | <p>Wszyscy pracownicy szkoły, opiekun samorządu</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele świetlicy, pedagog</p> <p>Pielęgniarka szkolna, nauczyciel wdż, nauczyciel biologii, pedagog</p> <p>Pielęgniarka szkolna, Nauczyciel wdż, nauczyciel biologii, nauczyciele w-f, pedagog</p> <p>Pielęgniarka szkolna, nauczyciel wdż, nauczyciel biologii, n-le w-f, pedagog</p> <p>n-l zaj. techn., wychowawcy</p> <p>n-l informatyki, wychowawcy klas, bibliotekarz</p> | <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Cały rok, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>W miarę potrzeb, klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Cały rok , klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Cały rok , klasy pierwsze, drugie, trzecie</p> <p>Klasy pierwsze i drugie</p> <p>Cały rok, wszystkie klasy</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>- Zapobieganie depresji i samobójstwom wśród uczniów. Pogadanki i ćwiczenia w grupach kształtujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ postawy prospołeczne,</li> <li>✓ poczucie własnej wartości, wzmacnianie samooceny,</li> <li>✓ poczucie odpowiedzialności za podejmowane decyzje,</li> <li>✓ asertywne zachowanie w sytuacjach trudnych,</li> <li>✓ umiejętność proszenia o radę i udzielania rady,</li> <li>✓ umiejętność radzenia sobie ze stresem,</li> <li>✓ postawy życiowe oparte na szacunku do siebie i innych;</li> </ul> <p>- Higiena psychiczna jako styl życia opartego na prawdzie, współdziałaniu, wyrozumiałości, przebaczeniu – pogadanka, ćwiczenia w grupach;</p> <p>- Zajęcia na temat krytycznego odbioru reklam telewizyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ krytyczne ocenianie destrukcyjnych wzorców medialnych wywołujących niezadowolenie z własnego wyglądu, poczucie winy i wstydu.</li> </ul> | <p>Nauczyciele wychowawcy,<br/>pedagog szkolny, nauczyciele<br/>światlicy</p> <p>Nauczyciele wychowawcy,<br/>pedagog szkolny, nauczyciele<br/>światlicy</p> <p>Nauczyciele wychowawcy,<br/>pedagog szkolny, nauczyciele<br/>jęz. polskiego, bibliotekarz</p> | <p>Cały rok, wszystkie klasy</p> <p>Cały rok, wszystkie klasy</p> <p>Cały rok, wszystkie klasy</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zajęcia integrujące prowadzone w klasach pierwszych;</li> <li>- Zajęcia – warsztaty uczące rozwiązywania konfliktów z wykorzystaniem metody mediacji i negocjacji;</li> <li>- Wzajemna pomoc rówieśnicza, koleżeńska w nauce w czasie zajęć świetlicowych;</li> <li>- Pogadanki i prelekcje w zakresie edukacji prawnej rodziców i uczniów dotyczące m.in. konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy ( spotkania rodziców z policjantami podczas wywiadówek; organizowanie spotkań policjantów z uczniami);</li> <li>- Zapoznanie rodziców i uczniów z procedurami reagowania w sytuacjach kryzysowych np. związanych z przemocą (podczas wywiadówek i zajęć wychowawczych z uczniami);</li> </ul> | <p>Nauczyciele wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciele świetlicy</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Nauczyciele świetlicy</p> <p>Pedagog szkolny, zaproszeni przedstawiciele policji</p> <p>Nauczyciele wychowawcy, pedagog szkolny, dyrektor szkoły</p> | <p>Wrzesień /październik, klasy pierwsze</p> <p>Cały rok szkolny, wszystkie klasy</p> <p>Cały rok szkolny, wszystkie klasy</p> <p>Cały rok, wszystkie klasy</p> <p>Cały rok, wszystkie klasy</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

